

SZOLIDARITÁSNYILATKOZAT

az „orosz világ” (russzkij mir) tanításról szóló ortodox nyilatkozat mellett,
valamint a keresztény nacionalizmus és az új totalitarizmus ellen

Miután az Orosz Föderáció 2022 februárjában megtámadta Ukrajnát, egyes ortodox megszólalók egyértelműen elutasították az „orosz világ” (russzkij mir) tanítás felhasználását, amely azt állítja, hogy létezik egy szervesen egységes és nemzeteken átívelő ortodox keresztény orosz civilizáció, amely magában foglalja Oroszország, Ukrajna, Fehéroroszország és olykor más nemzetek területeit és népeit, hogy igazolja a jelenlegi háborút. E nyilatkozat célja, hogy a) elősegítse a nem ortodox keresztény tudósok körében a „russzkij mir” tanítás elutasítását; b) elutasítsa a keresztény identitás és a politikai hatalom közötti tisztátalan szövetségeket, amelyek a keresztény nacionalizmus kontextusában is megjelentek; c) felszólítson egy ökumenikus, „keresztény világ utáni teológia” kidolgozására. Arra hívjuk a keresztény tudósokat és lelkészeket, hogy támogassák ezt a kezdeményezést, miközben nyitottak vagyunk azok felé is, akik nem azonosulnak ugyan e nyilatkozat keresztény szellemiségével, de támogatják annak célkitűzéseit.

„Nincs olyan szent, mint az Úr,
rajtad kívül senki sincsen,
nincs olyan kőszikla, mint a mi Istenünk.
Ne beszéljetelek oly sokat büszkén, gőgösen,
ne hagyja el szátokat kérkedés!
Hiszen mindentudó Isten az Úr,
és ő teszi mérlegre a tetteket.”
(Anna hálaéneke, 1Sámuel 2)

Kijelentjük, hogy a keresztény hagyomány a történelem során a szentséget egyedül Istennek tulajdonítja. Sem nemzetnek, sem államnak, sem politikai közösségnek nincs joga ahhoz, hogy önmagának lényegi szent jelleget tulajdonítson.

A keresztény identitást egyedülként, kizárólagosan, illetve felsőbbrendű módon nem birtokolhatja egyetlen nemzet, faj vagy civilizáció sem. A keresztény tanítás önazonossága, teljessége sérül, ha arra használják, hogy elválasszanak vele népet néptől, fajt fajtól, nemzetet nemzettől, civilizációt civilizációtól.

Ezért tiltakozunk a „keresztény nacionalizmus”, a „keresztény Európa” és az „orosz világ” ellen

Oroszország és a szélesebb Európa a történelem során vallási, etnikai és nyelvi közösségek sokaságának adott otthont. A keresztény tanítás teljességét sérti a politikai erőszak, a testi bántalmazás, a szenvedés és méltánytalanság okozása, illetve azon közösségek jogainak és integritásának a megcsorbítása, amelyekkel együtt élünk – történjék mindez akár a keresztény nacionalizmus, akár az úgynevezett „orosz világ” (Szent Rusz) nevében.

Nem feledkezhetünk meg arról, hogy a kereszténység sokszor megkésve ismerte fel a politikai erőszakban való bűnrészességének veszélyeit

A keresztény identitással való visszaéléseket keresztények és nem keresztények ellen egyaránt elkövették: a felekezetközi erőszak megnyilvánulásai esetében, a zsidók és más kisebbségek rettenetes üldözésekor, továbbá a világ azon népei ellen, akiket a keresztény gyarmatosítók erőszakkal törekedtek megtéríteni. A keresztény tanítás teljességét sérti az erőszak alkalmazása a vallási ügyekben és a vallás felhasználása az erőszak alkalmazása kapcsán.

Felhívással fordulunk más keresztény tudósokhoz Európában és azon túl, hogy szólaljanak fel a keresztény identitás és a politikai hatalom közötti tisztátalan szövetségek ellen

A keresztény tudósoknak készen kell állniuk és hajlandónak kell lenniük arra, hogy felszólaljanak a kereszténység és a politikai hatalom álszent összefonódása ellen, különösen a nacionalizmus, a populizmus és a totalitarizmus új megjelenési formáinak összefüggésében. A keresztény tanítás teljessége sérül, ha a keresztény identitás kisajátítása a keresztény hagyományokon belül nem válik vitatottá.

Üdvözljük a nemzetközi ortodox közösség egyes részeiből kiinduló "[Nyilatkozat\[ot\] az „orosz világ” \(russzkij mir\) tanításáról](#)>

Az „orosz világ” tanítással való visszaélést nemzetközi ortodox megszólalók egyértelműen elutasították, tagadva annak ortodox voltát. Ortodox teológusok nem késlekedtek elítélni az Ukrajna elleni testvérháborút mint „Káin bűnének megismétlését”. A keresztény tanítás teljességét erősíti a keresztény szolidaritás mindazokkal, akik az igazságot közvetítik a hatalom felé.

Felhívást intézünk egy ökumenikus, „keresztény világ utáni teológia” kidolgozására

A 21. századi kereszténységnek a Szentírásra, az értelemre és a világ keresztény felekezeteinek gazdag hagyományaira támaszkodva erősítenie kell a teológiáról és a politikai gondolkodásról való reflektálását, különösképpen törekedve egy ökumenikus, „keresztény világ utáni teológia” kidolgozására. Az ortodox, katolikus és protestáns tudósoknak támogatniuk kell egymást abban, hogy fellépjenek a politikai közösségek szakralizációja ellen, és hogy eszközöket kínáljanak egy olyan teológia megfogalmazásához, amely elkötelezett a közjó, az igazmondás és az igazságosság mellett.

A magyar fordításban közreműködött: Kóczián Viktória, Gégény István, Barlai Zsófia